

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puzkarski

w sprawie M. M.

skazanego z art. 190 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2013 r.,

zażalenia obrońcy skazanego

na zarządzenie Przewodniczącego VII Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu

Okręgowego w C. z dnia 22 stycznia 2013 r., sygn. akt VII Ka [...],

odmawiające przyjęcia kasacji

postanowił:
utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 25 czerwca 2012 r., sygn. akt XI K [...], M. M. uznał za winnego popełnienia czynu z art. 190 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 80 stawek dziennych grzywny w wysokości po 15 zł.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, podnosząc zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego oraz błędu w ustaleniach faktycznych.

Sąd Okręgowy w C. wyrokiem z dnia 14 listopada 2012 r., sygn. akt VII Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zarzucając „rażące naruszenie prawa materialnego, a mianowicie normy art. 190 § 1 k.k. poprzez błędne przyjęcie, iż oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona powyższego typu czynu zabronionego.” Postulował uchylenie wyroków sądów obu instancji i uniewinnienie oskarżonego.

Przewodniczący VII Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w C. zarządzeniem z dnia 22 stycznia 2013 r., sygn. akt VII Ka [...], na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. i art. 523 § 2 i 4 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji wskazując, że zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k., kasację na korzyść, jeżeli nie pochodzi ona od Prokuratora Generalnego ani Rzecznika Praw Obywatelskich, można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, zaś w przedmiotowej przesłanka ta nie zachodzi. Co prawda, przepis art. 523 § 4 k.p.k. przewiduje odstępstwo od wspomnianego ograniczenia, ale wyłącznie w sytuacji, gdy w kasacji zostaną podniesione zarzuty wskazujące na zaistnienie uchybień z art. 439 k.p.k. Wobec tego, że obrońca żadnego z tych uchybień nie podniósł, jest ona niedopuszczalna z mocy prawa.

Obrońca skazanego wniósł zażalenie na powyższe zarządzenie, zarzucając obrazę przepisów postępowania – art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 4 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. przez przyjęcie, iż podniesiony w kasacji zarzut nie stanowi uchybienia należącego do katalogu tzw. bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, a w konsekwencji przyjęcie, że kasacja jest niedopuszczalna z mocy prawa. W uzasadnieniu argumentował, że chociaż w kasacji zarzut zaistnienia uchybienia określonego w art. 439 k.p.k. wprost nie został sformułowany, to w istocie został podniesiony. Według skarżącego, wynika to z faktu, że art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. stanowi, iż niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8-11. Z kolei art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. mówi o okolicznościach wyłączających ściganie, których katalog jest otwarty i dotyczy takich wad postępowania, które znacznie utrudniają rzetelne rozpoznanie sprawy przez sąd. Skoro w kasacji podniesiono brak realizacji przez oskarżonego znamion powyższego typu czynu zabronionego, to wskazano na zaistnienie okoliczności wyłączającej ściganie, która na etapie postępowania przygotowawczego powinna skutkować umorzeniem postępowania, a na dalszym etapie postępowania uniewinnieniem oskarżonego. W konkluzji autor zażalenia wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie akt sprawy

Prezesowi Sądu Okręgowego w C. w celu przyjęcia kasacji i dokonania czynności określonych w art. 530 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżone zarządzenie znajduje oparcie w powołanych w jego treści przepisach prawa. Wywody skarżącego w żadnym razie nie mogą być uznane za trafne, przeciwnie, wskazują na taką interpretację prawa, która budzi zdziwienie w przypadku podmiotu fachowego. Zwraca przy tym uwagę okoliczność, że w apelacji ten sam adwokat nie twierdził, że zaistniało któreś z uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k., a jako błąd w ustaleniach faktycznych kwalifikował „błędne uznanie, że oskarżony swym czynem wypełnił dyspozycję art. 190 par. 1 k.k.”, które z kolei w kasacji określił jako naruszenie prawa materialnego. Na marginesie można zauważyć, że w uzasadnieniu kasacji jej autor, który najwyraźniej miał kłopoty z poprawnym zredagowaniem tego pisma procesowego (sam przyznał, że konieczny zarzutu zaistnienia uchybienia z art. 439 k.p.k. „nie został wyartykułowany wprost”), najwyraźniej wrócił do koncepcji niedopuszczalnego w kasacji błędu w ustaleniach faktycznych, skoro nie stawiając zarzutu naruszenia jakiegokolwiek przepisu postępowania wskazał, że „sedno zagadnienia w przedmiotowej sprawie wyrażało się w udzieleniu odpowiedzi przez Sąd odwoławczy na pytanie, czy Sąd I instancji prawidłowo uznał, iż oskarżony M. M. swoim zachowaniem wzbudził w pokrzywdzonym A. K. uzasadnioną obawę, że spełni groźbę”.

Zasadniczy błąd skarżącego polega na tym, że zakłada, iż postawiony w kasacji zarzut obrazy przepisu prawa materialnego, może być też uznany za zarzut sygnalizujący uchybienie z art. 439 k.p.k., w szczególności określone w § 1 pkt 9. Skarżący powinien dostrzec, że ta koncepcja jest chybiona, skoro w świetle art. 438 k.p.k. obraza przepisu prawa materialnego jest względną przyczyną uchylenia orzeczenia, a nie jest tak, że to samo uchybienie może być zarazem względną i bezwzględną przesłanką odwoławczą. Nadto, jeśli wspomnieć, że uchybienia wymienione w § 1 art. 439 k.p.k. stanowią szczególną kategorię uchybień proceduralnych stanowiących obrazę prawa procesowego (zob. np. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2011, s. 818), to nie można twierdzić, że w ramach art. 439 mieści się uchybienie polegające na obrazie prawa materialnego (wyjątkiem, w sprawie niniejszej jednak niewystępującym, jest uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k.).

Jeżeli obrońca utrzymuje w kasacji, że oskarżony swoim zachowaniem nie wypełnił znamion przypisanego mu przestępstwa, to wskazuje na okoliczność, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., pominiętą w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. W przepisie tym rzeczywiście jest ujęta okoliczność określona w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., ale ten przepis mówi o innych niż określone w poprzedzających punktach okolicznościach wyłączających ściganie, a więc nie można, jak uważa obrońca, przyjąć, że okoliczność z pkt 2 będzie zarazem okolicznością z pkt 11 § 1 art. 17 k.p.k. Z kolei o niezrozumieniu istoty negatywnych przesłanek procesowych świadczy twierdzenie skarżącego, że „katalog okoliczności określony w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. (...) dotyczy takich wad postępowania, które znacznie utrudniają rzetelne rozpoznanie sprawy przez sąd”.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

aw